

ФОРМИ МІГРАЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ

Інна Олександрівна ГАРНА-ІВАНОВА,

кандидат юридичних наук, доцент
<https://orcid.org/0000-0001-5962-9864>

Питання адміністративно-правового регулювання міграційних процесів, форми, методи, принципи діяльності органів публічного адміністрування у сфері міграції з плином часу не втрачають своєї актуальності, а потребують постійного моніторингу, вчасного редагування з боку науковців із впровадженням наукових надбань у практичну площину. Оскільки від ефективно проведених організаційно-правових дій залежить міграційна безпека держави. У цій роботі ми переслідуюмо мету надати теоретичне розуміння, визначитись з ознаками, навести класифікацію форм міграційного контролю.

Форми міграційного контролю представляють собою зовнішнє практичне вираження, контрольних організаційно-правових дій, що здійснюються у відповідності з правовими нормами і забезпечують законність здійснення міграційних процесів в Україні [1, с. 83].

Вважаємо необхідним визначитись із ознаками, що характерні для форм міграційного контролю:

по-перше, форми міграційного контролю мають детальну нормативно-правову регламентацію. Це означає, що суб'єкти міграційного контролю безпосередньо керуються нормами права для вирішення юридичних задач у сфері міграційних процесів. Результат міграційного контролю повинен завжди оформлюватись у відповідних офіційних актах-документах. Мова йде наприклад, про акти перевірки, постановка (зняття) на (з) реєстрацію(і), видача паспорта громадянина України, оформлення віз і т.д. Вказані акти-документи носять індивідуальний ненормативний характер;

по-друге, форми міграційного контролю носять правоохоронний характер. В результаті міграційного контролю захищаються права та свободи людини і громадянина, розглядаються виникаючі правові спори, застосовуються заходи державного примусу, забезпечується нормальне функціонування суспільних форм життя;

по-третє, форми міграційний контроль регламентуються правовими нормами, самі при цьому не створюючи їх, і тягнуть юридичні наслідки, що мають юридичну направленість, наприклад, набуття громадянства України, отримання дозволу на працевлаштування іноземця в Україні і т.д.

Аналізуючи юридичну літературу, можна дійти висновку, що форми, які застосовуються під час здійснення міграційного контролю, можуть бути різними, що залежить від багатьох обставин (суб'єкта і предмета контролю, його мети, застосування засобів). Всі форми міграційного контролю пов'язані зі здійсненням перевірок, тобто обробка вхідних даних з метою встановлення відповідності відносин у сфері міграційних процесів системі вимог передбачених міграційним законодавством.

Пропонуємо наступну класифікацію форм міграційного контролю, де вважаємо доцільним виділити дві групи форм.

По-перше, форми міграційного контролю, що здійснюються державними органами виконавчої влади, безпосередньо пов'язаними з наданням статусів різним категоріям мігрантів, дозволів у сфері міграції.

Дана група включає в себе такі форми міграційного контролю:

- а) дозвіл на перебування в Україні (постійне, тимчасове);
- б) дозвіл на в'їзд, виїзд, транзитний проїзд територією України;
- в) отримання правового статусу (громадянина України; біженця; особи, що потребує додаткового або тимчасового захисту та інше);
- г) реєстрація місця проживання (перебування) фізичної особи.

По-друге, форми міграційного контролю, що здійснюються державними органами виконавчої влади, безпосередньо не пов'язаних з видачею дозволів підконтрольним об'єктам. Відмінність даної групи пов'язана з наступним: предмет міграційного контролю полягає у перевірці відповідності об'єкту міграційного контролю встановленим вимогам для здійснення міграційних процесів. Форми міграційного контролю здійснюються після дозвільних форм і пов'язані з наступними перевірками діяльності підконтрольних об'єктів у сфері міграції. Результатом застосування дозвільної групи форм міграційного контролю є або видача дозволу або відмова у його видачі, результатом перевіркової діяльності є або констатація факту про дотримання міграційного правопорядку, або застосування заходів державного примусу.

Друга група форм міграційного контролю включає в себе такі види:

- а) перевірка;
- б) проведення адміністративних заходів, що передбачені Наказом МВС України від 04.09.2013 р. "Про затвердження Порядку проведення заходів щодо здійснення нагляду та контролю за виконанням законодавства в міграційній сфері"[2];

в) застосування заходів примусу (скорочення строку тимчасового перебування на території України іноземців та осіб без громадянства, добровільне повернення іноземців та осіб без громадянства, примусове повернення іноземців та осіб без громадянства, видача іноземців та осіб без громадянства, примусове видворення іноземців та осіб без громадянства та інше).

Теоретичні питання форм міграційного контролю є актуальними і необхідними для науки і практики адміністративного права, оскільки комплексні дослідження адміністративно-правового регулювання міграційного контролю створить апаратне підґрунтя для нормативно-правової бази.

Список використаних джерел:

1. Гарна-Іванова І. О. Форми та методи міграційного контролю в Україні. *Наше право*. 2014. № 5. С. 81-85.
2. Порядок проведення заходів щодо здійснення нагляду та контролю за виконанням законодавства в міграційній сфері : наказ МВС України Міністерства соціальної політики України, Міністерства науки і освіти України від 04.09.2013.- № 850/536/1226. *Офіційний вісник України*. 2013. № 80. стор. 218.